

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. szeptember 11.

Vasárnap.

XXIII. évfolyam. 73. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes száma ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasáb a petitisorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények a nyiltterek díja előre fizetendő.

Polgári leányiskolánk államositása.

Kézdivásárhely, 1904. szept. 9.

Örömet hirdetünk. Örömet, mely nem csak egy-két emberé, de száz és száz szülőé, ezer és ezer tanulni vágyó székely leánykéé is. A kézdivásárhelyi jótékony nőegyesület polgári leányiskolája 5 évi, küzdelemmel teljes munkássága után végre valahára biztos révpartra jutott: Dr. Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter jóindulatából f. évi szeptember 1-étől kezdve az állam tulajdonába, az állam kezelésébe tényleg átvétetett, igazgatója s tanárai és tanítónői — mint napi hireink közt is olvasható — kinevezettek s az új tanévben már mint magyar királyi állami polgári leányiskola folytatja a székely nőnevelésre nézve kimondhatatlanul áldásos tevékenységét.

Égető szükségén segített ez iskola államositásával a közoktatási minisztérium böles vezére. Egy ilyen iskola hazánk bármely vidékén áldást terjesztő, rendkívül hasznos intézmény, de kétszerte, sőt százszorta jelentékenyebb itt a székelyföld végvidékén, ahol 70—80 ezerre menő szinmagyar lakosság serdülő leánynemzedéke évtizedeken át szomorúan nélkülözte a modern nőnevelés e fontos tényezőjét s öt év óta pedig küzdve, remélve, néha majdnem

kétségbeesve és oly epedve várta, mint tikkasztó hőségben a szomjas föld az üdítő, életetadó esőt.

Most végre meg van a mivelődés e nagyjelentőségű, nagyértékű, megbecsülhetetlen intézménye s ennek tudatában lehetetlen e város és vidéke minden polgárának nem örvidenie a fölött, hogy közoktatási kormányunk jóságából ily nagy kincsnek jutottunk birtokába!

Igen, végre biztos révpartra jutottunk, küzdelmeink után célhoz értünk. Legyen érte hála a gondviselésnek!

Legyen elismerés, a legmelegebb elismerés mindazoknak, akik lelkesedésükkel, áldozatkészségükkel, tevékenységükkel, pártfogásukkal külön-külön vagy együttesen közreműködtek az iskola életre hívásában, biztos révpartra jutásában!

Hálánk első sorban is illesse Dr. Wlassits Gyula és Dr. Berzeviczy Albert közoktatásügyi minisztereket, előbbi, aki az államositást elvileg elrendelte, s addig is nagyobb mérvű államsegélyben részesítette ez iskolát, utóbbit, aki az államositást gyakorlatilag keresztülvitte, megtestesítette. Jobb kezük volt a szó szoros értelmében e lelkes munkában vármegyénk érdemes tanfelügyelője: Csánki Gyula, aki soha nem szünő lelkesedéssel, hivatali buzgalmat magasan tulszárnyaló tevékenységével, törhetetlen akaraterejével, párat-

lan jóindulatával ez ügynek egyik leg-erősebb harcosa volt s akinek személye, neve elválaszthatatlanul össze van forrva ez iskolával, mint tanfelügyelői működése egyik legszebb diadalával, s a kinek az ügy ilyen szerencsés megoldásában el-évülhetetlen, örök érdemeit a jövő krónikása van hivatva értéke szerint méltatni. Néhai való jó Potsa József, áldott emlékü főispánunk s megyénk jelenlegi böles kormányzója: Haller János gróf főispán s Nagy Gábor miniszteri tanácsos buzgó és odaadó támogatása is örök betűkkel lesz felírva az új intézet történetében. A jótékony nőegyesület ideális gondolkozásu elnöksége, derék tisztikara, a kézdivásárhelyi Takarékpénztár, a kisegítő takarékpénztár, Háromszékvármegye közönsége, érdemes alispánja, Kézdivásárhely város tanácsa, városunk áldozatkész társadalma, mind mind elismerést, hálát, köszönetet érdemelnek, hogy erkölcsi, anyagi támogatásukkal megindították, segítették az akciót, s mindaddig erős oszlopként állottak mellette, mig ime, fényes diadalhoz nem jutott!

És végül rójjuk le hálánkat nyilvánosan az iskola buzgó, kitünő képzettségű, ügy-szerető, lelkes tanári karának, élén Balázs Márton igazgatóval, akik igazi, önfeláldozó lelkesedéssel dolgoztak az intézet tekintélyének megeremtésén, a mely egyik

TÁRGA.

A fenyvesben.

I.

E szép fenyvest azóta se láttam,
Amióta benne, vele jártam
És azt hittem többé nem is látom
S ime megint csöndes utját járom.

Megutáltam e szép sudár fákat,
Melyek engem oly boldognak láttak
Mintha bizony tehetnének róla,
Hogy nyílik is, hervad is a rózsá.

Szegény szép fák, bocsánatot kérek
Hiszen a bűn enyém, nem tiétek.
Csak én magam vagyok oka néki,
Hogy a bánat a szívemet tépi.

Kinyíltott a rózsá első csókra
S elhervadt az első durva szóra —
Az én bűnöm a csók is, a szó is
Hogyha bánják, rosszá lesz a jó is...

II.

Te veled jártam utóljára
E fenyvesek között,
Örömtől duzzadt lelkem akkor,
Most gyászba öltözött.

Azóta nem is jártam erre
S most újra itt vagyok,
Rád gondolok s szívembe' zsongnak
Az édes-bus dalok.

Az édes-bus dalok te rólad,
Ki elvesztél nekem
Elvesztél? Vagy nem is voltál tán
Az enyém sohasem? . . .

III.

Nem is emlékszel tán
Már erre a helyre,
A hol együtt jártunk
Egy szép nyári este.

E fenyvesek alján
Itt az arany réten —
Nem is nagy ideje
S mégis olyan régen.

Olyan régen mintha
Igaz se lett volna —
Nem is voltunk itt, tán
Lelkünk csak álmodta?

Óriás távolság
Választ el már minket
Eltepték egymástól
Szegény sziveinket,

Egy tenger választ el
Bánat oedánya —
Könyes szemem csak a
Messzé partot látja.

IV.

Jobb is, ha nem emlékezel
Bár én se emlékezném —
S a mult hervadt viráginak
Gyilkos mergét ne szedném,

Botor dolog megőrzeni
Az elhervadt virágot
Mikor már csak a por marad,
Az illat rég elszállott.

De mégse szállt! Hisz' érezem
Illatát dus hajadnak
És érzem tikkadt ajkamon
Mézét csókos ajkadnak.

Érezlek, látlak, de csak itt
Hűsén a fenyveseknek —
S feltámadását érzem
A meghalt szerelemnek.

V.

De csak egy szikra az egész,
Mely átröpül az éjen —
Aztán a lelkem úgy marad
Egyedül a sötétben.

legfontosabb előfeltétele volt annak, hogy az államosítás megvalósulhasson.

Ők emelték az iskolát hazarészünk egyik legelső polgári iskolájává. Ők s köztük első sorban Balázs Márton igazgató volt az eszmének legelkeszebb, éjjel is nappá tevő, soha ki nem fáradó vezérharcosa, aki páratlan energiájával felszínre hozta, ugyszólva a semmiből megteremtette, dédelgette, becézgette, mint szülő a gyermekét, a legmelegebb szeretettel; a társadalom érdeklődését részére megszerezte, fenntartotta, folyton fokozta s ugyszólva a társadalom minden rétegének vérébe vitte át azt a tudatot, hogy ez iskoláért városunk s vidéke minden polgárának, ifjunak, aggnak egyaránt lelkesednie, s önzetlenül munkálkodnia kell! Neve, munkássága elválaszthatatlan lesz ez intézettől s tiszteletet, elismerést kell, hogy felkeltsen mindenki előtt, aki a nőnevelés igazi önzetlen barátja tud lenni. Ő rá bízta bölcs miniszterünk az iskola vezetését is: ez egyik legszebb elismerése az ő tevékenységének.

Ehhez a legfelsőbb jutalomhoz csatoljuk hozzá mi, a őszinte elismerését is, azon hő hajjal, hogy egyszerűségével, tapintatával, hamisítatlan, lankadatlan lelkesedésével emelje ez iskolát a székelyföldnek első nőnevelő intézetévé, a székely kultúra egyik legfontosabb tényezőjévé!

Az Isten áldása szálljon a polgári leányiskolára s legyen dicső hirdetője a székelységet revaló, nemzetfentartó, munkabíró erejének!

V. K.

Kovácsnai levél.

— szeptember 8.

Tisztelt Szerk-sztő Ur!

A fürdőidénynek Kovásznán már vége van. A vendégek elszéledtek a szélrózsa minden

irányában. Egy jól táplálkozott, zömök, makói civis volt az utolsó, a ki pedig elhatározta volt, hogy még ha „vén asszony hull is az égből,” akkor sem mozdul addig, míg 60 fürdőzést nem csinál a Pokolsárban. De hajh, nem számolt a „görbe ország klímájával,” s a 40-iknél abban hagyta a dolgot. „Majd gyün a többi jövő évben” — szolt busan a hagymák országának szülőjé, s ő is elzónázott a többiek után.

Bónis bandája sem csicsergi dalait az „alsó sétatérén.” A derék banda dicsőségben és tapasztalatokban gazdagon tért meg téli szállására, s mint némely csipkelődő nyelv susogja, bucsu-dala ez volt: „Minek is van zseb, s a zsebben korona!” De hát művész kezében nem penészedik meg a pénz.

A „felső sétatérén” is megdöbbenő a csend. Nem veri fel azt Pirió zenekarának harsogása. Ha valaki végig megy a sétatereken, melyek nehány nappal is előbb a vendégek árjától hullámoztak, — úgy érzi, hogy kotyog ebben a nagy ürességben, mint a „Horgász” — os üvegbe csuszamlott parafadugó. Oda van a vígság, oda a mozgalmas élet, az a drágasággal felborsolt, felpaprikázott élet . . .

Szóval: vége a fürdőszekzonnak, vége a nyárnak! Itt van az őz. A kis és nagy diákok bevonultak az Alma Mater falai közé s ábrándozva tekintenek vissza a „távol lenge kődébe” merült nyári idillekre; persze ki ki a maga módja szerint. Itt van az őz, a természet haldoklása! — De mintha a nagy természet akarná magamagát meghazudtolni; a nagy szárazságra következett espadékos időjárásra a kiégett föld meglevően látszik és tavaszt mivel. Apró, zsenge fűszálak kezdenek kibujni, s a fák leperzselt lombjai sötétülni kezdenek.

Az eső dusan hull, s hogyha az időjárás számító gazda lett volna, s mostani áldását a nyáron illendő rátáskában előlegezi, hejh, sok jó gazdának másképpen állana a világ sorja. — Nem zeng a késő éjszakába már a „bánda” harmonikus akkordja, a kerthelyiségekben rendezett zeneestélyeken, s nem hallat zik egy-egy mulató, elbusult hazafinak szóló éneke ott, kísérve a zenekar „alkalmazkodó” muzsikájától . . .

Csend van mindenütt, jóleső falusi csend. Csak a kelet-ázsiai események: Kuropatkin világhírű hadműveletei (I), a Japánok győzelmei, Liaojang megszállása, s Port-Artur ostroma hatnak már ingerrel az emberre. A fürdőszekzon pedig a múlté, s a nyári szórakozások és zajos napok után beköszöntött a jóleső és takarékosra intő, — s csak a vendéglők

és szállást-adó gazdák által nem ohajtott — vonzó falusi csend.

Szalkay szintársutata sem mulattatja a közönséget francia zamatu, könnyűvérű darabjaival. Ő is elutazott már. A primadonna után pedig „hirtelen száju,” meg nem hallgatott szürke ur ábrándozik mázsás sohajokkal . . . pedig a színpad szót s az ócskaszerről elszalasztott kellekést bízta meg közben járó gügyünek. Mindhiában! A Thália lelketlen szívű papnéja szóra sem méltatta szegényt, sőt fűgét mutatott a „mérgező természetű,” harmadvirágú vén szerelmesnek.

Még a sétatérhez közeli telken felállított „deszkakert nyulványok” is melyek minden szépitészeti izlést halomra döntenek, s arcul ütnek — szomorúan bólintgatnak az őszi szélben; mintha az eltávozott vendégek után küldenének néma izenetet: „Elmentetek. Hiában mosolyogjatok esodabogár mi-voltunkra szánó kacagással a nyáron . . . mert mia „szolgalmijog” általma alatt állunk időtlen idő-kig, derült épülésére az esztetikának. A viszontlátásra urak, hölgyek, a jövő szezonban!”

Darázs.

NAPI HIREK.

— Személyi hir. Csánki Gyula, Háromszék-vármegye érdemes kir. tanfelügyelője f. hó 9-én Kézdivásárhelyre érkezett, hogy személyesen intézze el a polgári leányiskola államosításával kapcsolatos hivatalos teendőket.

— Kinevezések, áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter az államosított kézdivásárhelyi polgári leányiskolához aug. 30-án 68976. szám alatt kelt rendeletével Balázs Márton és Kiss Károly kézdivásárhelyi polgári fiúiskolai rendes tanárokat és Degré Etel esáktornyai polg. iskolai rendes tanítónőt ezen minőségükben áthelyezte s Balázs Mártonné Tauber Róza, kézdivásárhelyi áll. el. isk. tanítónőt s. tanítónővé kinevezte s egyszersmind Balázs Márton az igazgatói teendőkkel is megbízta. Ugy az igazgatói, mint a női kinevezések város-szerte a legnagyobb megelégedéssel találkoztak, mert egynek kivételével valamennyien buzgó, lelkes munkásai voltak eddig is a polg. iskolának s azért úgy az új igazgatóknak és derék tanároknak, mint a polgári leányiskolának is őszintén gratulálunk.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Nagy I. Lázárné Ambros Róza

*S a fény után az éjszaka
Még sötétebbnek látszik,
A szomjas ajk egy korty után
Még több italtalra vágyik.*

*S több nem jó. Arnyad elsuhan
S a fenyőfák míg zugnak —
Ugy hallottam messze, valahol
Lélekharangot huznak . . .*

Dr. Vörtesy Gyula.

Az orosz—japán háboru.

Irta: Róvész Cyrill.

VI. Fönghvangesöngtől Liaojangig.

Fokozódó érdeklődéssel kíséri ma mindenki azt a világraszóló nagy viadalt, melyet a távol keleten a fejlődésnek indult sárga faj a félig borbár, félig civilizált orosz néppel már hét hónap óta folytat. Kuropatkin orosz vezérnek és Port-Artur, az orosz birodalom végső várának sorsa izgatottságban tartja az egész emberiséget.

Nagyszerű látványosság ez így a távol szemlélődőnek is, a ki a táviratok gyors és változatos, sokszor ellentmondó és zürzavaros jelentéseiből megalkotja lelkének képeit a temérdek ember vértől párolgó csataterek elmosódott körvonalaiából. A sok jelentésből és térkép részletből azután a végeredményben az a két nagy igazság emelkedik ki a füstgomolyos háttérből, hogy a muszkát veri a japán és Port-Artur nincs még bevéve; Kuropatkin folytonosan hátrál délről észak felé és ezen akaratlan vagy pedig céltudatos visszavonulási uton maga után csalja a diadaloktól ittas hármaz japán hadse-

reget, melyet egy új vezér: O y a m a vezet előre, mint egykoron Napoleon az ő francia legióit — diadalról-diadalra a bizonytalan jövő elé.

Kuropatkin azóta folytonosan hátrál, mióta a Wafanku melletti csata után magához vonta a Stackelberg vezérlete alatt megindított u. n. „felmentő” sereg maradványait. A déli orosz sereg ma sines felmentve, ott szorong még mindig Port-Arthurban és hősies elszántsággal veri vissza a japánok ostromait három hónap óta.

Az éjszakai sereg egy rövid időre beékelte ugyan magát a Kuroki első hadserege és az Oku és Nodzu vezérlete alatt álló II-ik és III-ik serege közé és akkor hire jött, hogy az oroszok még is felmentik a port-arthuri elszakított muszka haderőt.

De megmozdult Fönghvangesöng megerősített táborából Kuroki is és hátba támadta Kuropatkit, a ki e miatt megkezdte a retirádát; majd oldalt került a híres japai hős és két tábornok társával három oldal felől szorongatta a visszavonuló muszkákat Liaojangig.

Fényes diadalog jelzik azon pontokat, a hol a japánok utolérték vagy pedig elsáncolt szorosokban felkeresték a futó és pihenő orosz serget. Saimaci-Siu-jen és Siujang azok a helyek, a hol a harc változó szerensével folyt, de végre is a japánoknak nyújtotta a babért.

Junius 21-én Szjónosen elfoglalása után azon hegyláncokhoz ért a japán sereg, mely a kiindulási helyet és táborát: Fönghvangesöngtől a Liao folyótól és a mellette fekvő Liaojang városától elválasztja, a hol is az oroszok legnagyobb raktára és katonai tábora volt elhelyezve. A hegyláncot Fin-suj-ling néven találjuk jelölve a térképen; e hegyláncolatlan keresztül sok szoros visz át a Liao folyó völgyébe, a melyekben az oroszok elsáncolták magukat.

Ily szorosok: a Dalin, Csipuntin, Patinlin, Lanholin, Modulín, Fönesuilin és Molien; a Dalin szorosnál junius 27-ikén vette kezdetét a harc és a keleti bejáratát csakhamar birtokukba vették a japánok; rendkívül heves csaták folytak a fönesuilini és motieni szorosokban, a hol sok-sok japán hős halt hősi halált, de végre az egész hegylánc urai lettek a japánok, a oroszok ki voltak verve a nyugati oldalon is és most már Kuroki a déli sereggel egyszerre kezdte szoritani a Liao moerasas völgye felé a muszka tábor minden oldal felől: éjszakaon, déleón és keleteón.

Kaiping vagy más néven Kaiesu mellett julius 8-án véres csata kezdődött, mely az oroszok vereségével végződött a következő napon e fontos pontot a japánok kezébe jutatta. Vafangtien mellett jul. 13., 14., 15 én három napi ütközetben újra a japánok győztek. Még vérengzőbb volt a harc julius 24—7 ig.

Dasicaonál és Haiesöngnél julius 29., 30., 31. és aug. 1-én, a hol 2000 japán és háromszor annyi orosz esett el a japánok borzasztó tűzér harca folytán.

A bevezető csatározásnál jul. 29-én Takisiam mellett állítólag maga az orosz fővezér Kuropatkin is megsebesült, a ki már személyesen vezette a harcokat Tomuesöngnél is, de a folytonos vereségek miatt Haiesöngtől aug. 2-án kiűritette és azóta már nem is visszavonulás, de valóságos menekülés volt az oroszok sorsa.

Augusztus 3-án megszállották a japánok Haiesöngtől és a tengerparthoz közel eső Niuesvangot, mely már egyszer így is kezében volt. Mig itt délen Oku és Nodzu kitűnően harcolt Kuroki éjszakaon bekerítő mozdulataival fenyegette az oroszokat egész Mukdenig — kelet felől pedig az elfoglalt szorosokon át oldalba fogta a visszavonuló Kuropatkit, de Keller és Renmekampf egy ideig hősi harcokban fel-

alesernátoni áll. el. isk. tanítónét ezen minőségében áthelyezte a kézdívásárhelyi állami elemi iskolához. Gratulálunk.

— **Kitüntetés.** A király Száva Gerő, elpataki fürdőigazgatónak a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Új tanár a főgimnáziumban.** A kézdívásárhelyi r. kath. főgimnáziumnál Zsigmond Györgynek Brassóba történt kinevezésével megüresedett földrajz-történelmi tanári székre Frölich Zsigmond, székelyudvarhelyi főgimnáziumi, jeles képzettségű ifjú tanár helyezettett át, aki ez állását f. hó 7-én el is foglalta. Szerencsés kivánnunk működéséhez.

— **Képviselőtestületi ülés.** Kézdívásárhely város képviselőtestülete f. hó 9-én Dr. Török Andor polgármester elnöklésével rendes ülést tartott, melyen az 1905 ik évi költségvetést a kapcsolatban a város új szervezeti szabályrendeletét tárgyalták és mindkettőt átdolgozásra visszavetették.

— **Halálozás.** Boldizsár András, kézdívásárhelyi m. kir. adótiszt, életének 29-ik, házassága 2-ik évében, f. hó 4-én Kézdívásárhelyen meghalt; ifjú bánatos özvegyet sz. Farkas Máriát, agg szülőket hagyván hátra. Temetése f. hó 5-én volt tisztviselőtársai s szép közönség részvétele mellett.

— **Elvi határozatok iparügyekben.** Iparügyekben felmerült vitás kérdésekben a kereskedelmi miniszter leguőbb a következő elvi határozatokat hozta: 1. Tanonc lehet bárki, ha életének 12-ik évét betöltötte, minélfogva a tanoncszerződés megkötése magasabb életkortól vagy iskolai képesítés kimutatásától függővé nem tehető. 2. Kőművesmester műépítész vállalkozó címet nem használhat. 3. A kereskedői minőség megállapításának feltétele a kereskedői ügylettekkel való iparszerű foglalkozás. 4. „Világosodája, most csak . . . ezelőtt, jó mosó batiszt, selyem” stb. felírások alkalmazása kihágást nem képez. 5. Sztrájkoló segédnek az a tény, hogy a dolgozó segédet felszólította: „Ha tudja, hogy helyben sztrájk van, hagyja azonnal abba a munkát, mert ha ezt nem teszi, baj lesz és ha nem elég egy felszólítás, majd négyen jönnek érte,” az ipariörvény 164. §-ába ütköző kihágás tényálladékat magában foglalja. 6. Fakeskedők ács munkálataira csak vállalkozói iparigazolvány alapján vállalkozhatnak, de a munkálatokat ily esetben is csak iparendélyvel bíró ácsmesterekkel végezethetők.

— **Olcsó marhasó.** A gazdaközönségnek közelről érdeklí a sepsiszentgyörgyi pénzügyigazgatóság következő hirdetménye: A mérsékelt áru marhasóról szóló 1904. évi XXIII. t. c. végrehajtása tárgyában

kiadott, a Pénzügyi Közlöny legutóbbi számában közzétett utasítás szerint a sónagyárosok és sókisárosok minden bejelentés nélkül, más egyének pedig a pénzügyigazgatóságnál való előzetes bejelentés mellett szabadon foglalkozhatnak a mérsékelt áru marhasó eladásával. Ennélfogva a folyó évi augusztus 27-én 17.562. sz. alatt kibocsátott árlejtési hirdetmény, mint most már felesleges, visszavonatik. Sepsiszentgyörgy, 1904. szeptember hó 5-én. Magyar kir. Pénzügyigazgatóság.

— **Székely fiúk ipari pályára.** Háromszékvármegye főispánjától vettük s ajánljuk a szülők figyelmébe a következő értesítést: „Brasó vármegye főispánja közölte velem a brassói „Székely Társulat” kérését, mely szerint a társulat ez idő szerint 23 tanoncot Brassóban magyar iparosoknál el tudna helyezni. Fölkérem, hogy fentieket közzé tenni szíveskedjen azzal, hogy azon székely fiúk, kiket szüleik vagy gondnokaik brassói magyar iparosnál elhelyezni akarnak, e végett a „Székely Társulathoz” melynek elnöke: Koós Ferenc kir. tanácsos, nyugalmazotttanfelügyelő, forduljanak. Sepsiszentgyörgy, 1904. évi augusztus 29-én. Gróf Haller János, főispán.

— **Nincs többet sovány arc.** A bécsi Rudolfinumban, mely dr. Gersuny vezetés alatt áll, érdekes kísérleteket végeztek az arc beteges soványságának az eltüntetésére. A kísérleti médiumnak az arc, amikor az intézetbe fölvetették, szinte hihetetlenül beesett és sovány volt és ezt sem hízókurával, sem villamos-sággal nem tudták megjavítani. A leány a hízalások folytán lassanként 15 fonttal nehezebb lett, de mielőtt teste egészen rendes volt, arcán a zsírszövet a bőr alatt teljesen hiányzott, ami nagyon rúttá tette, úgy, hogy valóságban öreg asszonnyhoz hasonlított. A mikor a beteges arcsoványság ellen minden más szer hiábavalónak bizonyult, az orvosok végre vazelininjekciókhoz folyamodtak és a beteg arc alá 18 nap alatt négy ízben négy köbcentiméter vazelin és 17 köbcentiméter olajvajelint fecskendeztek be. Ennek a kurának hatása meglepő volt. A beteg arc lassankint teljesen kigömbölyödött, most egészen friss és tele arc van s életkedve is teljesen visszatért.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági gép- és eszközkiállítás Csíkszeredában.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és Csíkvármegye Gazdasági Egyesülete 1904. szeptem-

ber hó 27-én és 28-án Csíkszeredában, az állami földmives i-kola birtokán Gazdasági gép- és eszközkiállítást rendez.

A kiállítás célja az, hogy megismertesse a gazdálkodó közönséggel mindazon gépeket és eszközöket, melyek a helyi viszonyokhoz mérten az okszerű földművelés és állattenyésztés terén hivatva vannak a munkát gyorsabbá, olcsóbbá és tökéletesebbé tenni s ez által a gazda jövedelmét fokozni.

Kiállítanak: Ekék, boronák, hengerok, vetőgépek, konkolyozók, gabona választó rosták, szecelő és magtár rosták, szecskavágók, répavágók, kisebb motorok, járgányok, malmok, sorházok, grubberek, kapáló ekék, eséplőgépek (kézi, ló, gőz és motor erőre), gazdasági kézi eszközök (ásó, kapa, kasza, lapát, fejsze stb.)

A kiállított gépek és eszközök munkában mutattnak be s működésük, szerkezetük, valamint használatuk módja szakértők által magyaráztatik meg a kiállítás színhelyén mi végből szántás, vetés, eséplés, rostálás stb. próbák végeztenek.

A kiállítandó tárgyak után térdij nem fizetetik.

A kiállítás látogatása teljesen ingyenes.

A kiállításra jövő idegen látogatók elszállásolásáról a rendező bizottság gondoskodik, amennyiben ez iránt a megkeresések szeptember 23-ig hozzá intézetenek.

A kiállított gépek és eszközök a helyszínén megvásárolhatók.

Mindennemű felvilágosítással szolgál a Csíkmegyei gazdasági egyesület titkári hivatala.

Csíkszereda, 1904. augusztus 29-én.

A rendező bizottság:

Bence Antal a kiállítás elnöke, Bolla Mihály a kiállítás elnöke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről:

Forster Géza az o. m. g. e. igazgatója, Jeszenszky Pál, Karkoványi Ákos, Kühne Károly, Lázár Pál, Melegh Béla, Nick Ede, Propper Samu, Reusz Henrik, Sporzon Pál.

A Csíkmegyei Gazdasági egyesület részéről:

Mikó Bálint a. tisztel. elnök, Bartalis Ágoston, Fejér Sándor, Kovács János, dr. Lázár János, Lőrincz Vilmos, Szász Lajos, Tompos János, dr. Ujfaluusi Jenő.

tartóztatták az előre törő Kurokit; e harcok folyamán esett el Keller orosz tábornok is a Motien szorostól Liaojangba vezető út védelmében.

Hires az augusztus 4-én megindult csata Daidzsanál, a melynek végső eredménye az lett, hogy az oroszokat Anpingig szorították a japán hősök; itt e harcokban már szerepelni kezd Oyama, az új japán vezér, a ki a felvonult 3 sereg élére állott és a ki döntő ütközetre akarta birni minden áron Kuropatkint. Már a főcsatlángi hegységnek tervszerű megszállását is neki számítják be érdemül és azt tagadni nem is lehet, hogy ez a hires japán, genialis katonai talentum, mert rövid időn belül is az ő tervei sikert arattak.

Ugy vonultak fel a japánok három nagy hadtestben, hogy Liaojangnál egyszerre tudtak támadni azon erődívenyek ellen, melyeket az oroszok itt tavasza óta emeltek. Aug. 24-ikén indult meg az előcsatározás 20 napi pihenő után és 10 napon át tartott véres csata után szept. 4-én délelőtt 9 órakor bevonultak Liaojangba Oyama hős katonái; temérdek zsákmány birtokába jutottak, bár a kivonult oroszok a raktárak egy részét itt is felégették. A Taicheho folyón át vort hid mellett folyt a legvéresebb utócsata, de az oroszok mégis átvonultak a megáradt folyón és Santai község bányák mellett gyülekeztek újra új ellentállásra. Oku és Nodzu nyomon követi őket, Kuroki pedig már meg is előzte a futó muszkákat és előbb akar lenni Mukdenben, a hová az oroszok törtetnek.

Mi lesz, ha elérik, vagy ha körül kerítik, azt a jó Isten tudja.

A japánok barátjai szinte aggódva lesik azt a meszeszerű, regevilágba való diadalmenetet, melyet a tengertől befelé Mandzsuria derekáiig a nyár folya-

mán Fong-vang-esöngből kiindulva a japánok a bámuló világnak tényleg bemutattak.

Sok vér, sok áldozat árán történik mindez, de a japánok ezt mind keveslik a hazáért. Nyomon követik lelkes hadaik a futva menekülő és önkéntelenül visszahuzódó orosz táborát és kényszeríteni akarják a végső nagy tusára, mely dönteni van hivatva azon nagyhorderejű jövendő felett, ki legyen az ur ott a kelet ázsiai részekben, a fehér vagy a sárga ember faj?

És még sem tudják elérni a kitűzött célt oly gyorsan, a mint azt óhajtanák. Kuropatkin meg-meg áll — csatlába becsátkozik, sok sok muzsik fut áldoz, de óvatosan kerül a döntő csatát. Különös megfeszítetlen, szinte félelmetes taktika ez. A hadvezérek történeteiben majdnem példátlanul álló jelenység Kuropatkin, a kiről hízelgő azt mondják, hogy jelenleg a világ első katonai talentuma s a ki nagy ravaszul elérte a célt, becsalta maga után tél elejére, a japán hadsereget a legsivárabb hegyvidékre, távol hazájától és távol a tengertől, a japánok tulajdonképeni élet elemétől.

Lassan óvatosan követték őt a japánok Liaojangig folytonos diadalok, de tagadhatatlanul nagy áldozatok között és itt végre megtörtént az a második nagy összeesapás, mely nagyobb, fényesebb győzelmet biztosított a japánoknak a Jalu folyónál kivivott diadalnál.

Utólérték Kuropatkint, a ki seregének egy nagy részével ereszkedett a kikerülhetetlen ütközetbe, mintha csak alkalmas helynek találta volna Liaojangot arra, hogy itt újra megriktusa ő is a japán tömör ezredeket, a mint azt társa Stössel Port-Arthur szikláin a bevehetetlennek hirdetett vár-évből már szintén megtette.

Szinte hihetetlenül hangzik, de mintha igaz

kezdeni lenni az a nézet, hogy a japánok tulsokat áldoztak az offenzív — a támadó hadjárat kezdetétől fogva máig, elért eredményekért.

Rövid vonásokban pillantást kellett vetni a múltba, hogy lássuk, mi jelentősége van a liaojangi nagy csatának, mely a döntő ütközet szerepét van hivatva e hadjárat folyamán játszani s a mely 10 napnál tovább tartott, míg mindkét fél ki nem merült.

Mindkét részről nagy az elesettek száma körülbelül 40 - 50,000 ember halt meg a liaojangi meg erősített halmok és a magas füvel benőtt mezők csataterén. Maga az új japán vezér Oyama marsall bevalott, hogy nagy áldozat árán jutott Liaojang birtokába, mert az elesett japánok száma 19,000 ember.

Tókióban nincsenek is megelégedve Oyama győzelmével; a mikádó környezete úgy vélekedik, hogy a nagy leszámolásnál nagyobb eredményre kellett volna szert tenni és az orosz hadseregre megsemmisítő csapást mérni, ámbár így is a háború első nagy csatája határkövet fog képezni e hadjárat második felvonásához, mely igen hosszúnak ígérkezik, mert a téli időszakra fog szorítkozni.

A japánok így is elérik rövid idő alatt Mukdent és ott dől el, hol telel majd Oyama, az Amur mentén-e vagy a már birtokba vett Korea hegyei között? Ha sikerül Port-Arthur és Vladivosztozk bevétele, úgy a japán hajók könnyedén élelmezik majd a diadalok fáradsalmait pihenő táborokat, de ha a japánokat reményök megalja, téli szállásra nem maradhatnak a sik területen, mert ott Moszkva és nem Szedán várna őket.

Különben a sárga faj odahaza kiszámíthatatlan meglepetésekben is részesítheti Európát, mert a mandzsuk, esunguzok és khinaiak harcra készülnek és ott rövid időn belül is nagyot változhatnak az összes kombinációk képe egy véletlen folytán.

Hirdetések.

1904. El. 262/1. sz.

Árlejtési hirdetmény tűzifa szállítása iránt.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék és a területén levő kir. járásbírók, valamint a kir. ügyészség és fogházak részére a 1905-ik évben szükséges tűzifa szállítása iránt a f. évi szeptember 29-ik napján d. e. 9 órakor ezen kir. törvényszék elnöki irodájában nyilvános árlejtés tartatik.

Szükséglet: a kir. törvényszék részére 218 köbméter, a k.-vásárhelyi kir. ügyészség és fogház részére 113.4. köbm., a k.-vásárhelyi kir. j.-bíró részére 91 köbm., a kovásznai j.-bíró részére 89.50 és az ottani fogház részére 26.40 köbm., a sepsiszentgyörgyi járásbíró részére 126.10 köbm. és az ottani fogház részére 50.47 köbm., továbbá a nagyajtai j.-bíró részére 43 és az ottani fogház részére 26.92 köbm. tűzifa.

Miről vállalkozni szándékozik azon figyelemztetéssel értesítettnek, hogy

a) a törvényszék, k.-vásárhelyi j.-bíró és kir. ügyészség hivatali helyiségei, valamint a kir. törvényszéki fogház részére szükséges tűzifa együttes szállítása iránt külön,

b) a kovásznai, sepsiszentgyörgyi és n.-ajtai j.-bírók hivatali és fogház helyiségei részére szükséges mennyiség szállítása iránt járásbíró-

ságoként külön-külön is tehető ajánlat.

Kötelesek vállalkozni szándékozik azon esetben, ha a fennebb a), b) pontokban felsorolt összes helyiségek részére szükséges tűzifa szállítására ohajtanak vállalkozni: 285 korona bántpénzt, ellenben csak az a) pont alattiakra vonatkozó ajánlat esetében 158 korona, a kovásznai j.-bíró és fogház részére tett ajánlat esetében 41 korona, a sepsiszentgyörgyi j.-bíró és fogházra vonatkozó ajánlatnál 62 korona és végül a nagyajtai járásbíró és fogházra vonatkozó ajánlatnál 24 kor. bántpénzt az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban letenni.

Az árlejtés megkezdése előtt elfogadhatónak kellő bántpénzzel ellátott és szabályszerűen bélyegzett, zárt írásbeli ajánlatok is, — melyekben az ajánlati ár betűkkel is kiírandó s melynek borítéka „Ajánlat tűzifa szállítása iránt” felirattal jelzendő.

A részletes feltételek ezen kir. törvényszék irodaigazgatójánál, valamint az itteni kir. ügyészségnél, a helybeli, kovásznai, sepsiszentgyörgyi és nagyajtai kir. járásbíróknál megtekinthetők.

Kézdivásárhelyt, 1904. évi szeptember hó 5. napján.

Veres Gyula,
h. elnök.

(115. 1-3.)

KIADÓ LAKÁS.

A Kisegítő Takarékpénztárral szemben ujonnan fölépült lakás: négy szoba, konyha, kamra, istálló, fatartó, négy pince és udvar, teljesen ellátva mindennel szeptember hó 20-tól

több évre kiadó.

Értekezni lehet Szotyori Balázzsal.

111. 5-6.

DEZSŐ BÉLA

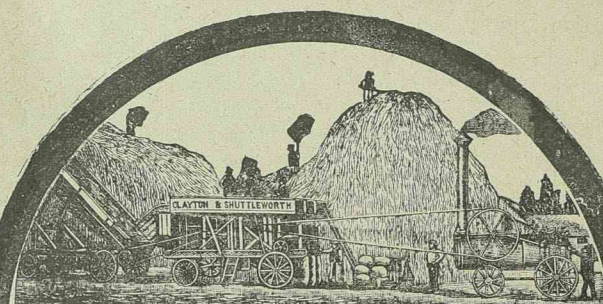
alcsernátóni cséplőgéptulajdonos Kézdivásárhelyre jött s ajánlja magát a cséplendő gazdák közönség becses figyelmébe. Cséplőgépe el van látva szalmahordóval (kaszalyrakóval) is. Csépltetni akaró gazdák jelentkezhetnek Ifj. Jancsó Mózes papirkereskedésében

***** Kézdivásárhelyt. *****

113. 3-8.

A piac soron levő ujonnan épült házam emeleti részét — kényelmes feljáróval —
október hó 1-től több évre
haszonhérbe kiadom.

Értekezni lehet **Ifj. Jancsó Mózes** nyomdatulajdonossal. (105. 6-6)

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

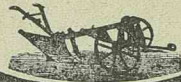
Budapest, Váci-körút 63,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

szorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

(31. 14-15.)

BUTOR

anyakönyvi hivatalok berendezésére, valamint községi előjáróságok részére úgy készpénzért, mint részletfizetésre kapható

butorraktáromban

Kézdivásárhelyt,

hol állandóan raktáron van: szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezés, ruha- és éjszakai szekrény, szalon- és ebédlő-asztal, ágy, mosdó és éjjeli szekrény, továbbá: magas, félmagas, háttas és heverő divány, garnitúra, matracz, fali és toaletti tükör, nád- és préselt ületű hajlitott székek, ablak carnis, stb. melyeket a jelenleg ujonnan berendezett ASZTALOS MŰHELYEMBEN kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.

Tisztelettel:

Ifj. Jancsó Mózes,
butorraktáros.

Hirdetések jutányos áron felvételnek e lap kiadóhivatalában.